

РЕШЕНИЕ

№ 377

гр. Бургас, 23.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, IV ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на първи април през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Недялка П. Пенева

Членове: ДИМАНА Г. КИРЯЗОВА
ВЪЛКОВА
Тихомир Р. Рачев

при участието на секретаря Ваня Ст. Димитрова
като разглежда докладваното от ДИМАНА Г. КИРЯЗОВА ВЪЛКОВА
Въззивно гражданско дело № 20242100500288 по описа за 2024 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по повод въззивната жалба на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД против Решение № 100/18.12.2023 г., постановено по гр.д. № 188/2023 г. по описа на РС-Царево, в частта, с която е отхвърлен предявеният от въззивника установителен иск по чл. 422 от ГПК по отношение на част от главницата в размер на 732,42 лв. и на договорно възнаграждение в размер на 241,31 лв., дължими на основание договор за потребителски кредит № 30042393172. Въззивникът счита, че атакуваното решение е неправилно в обжалваната част, тъй като първоинстанционният съд неправилно е приел, че клаузата от сключения между страните договор, касаеща възнаградителната лихва, е нищожна, като в тази връзка съдът се е позовал на вече изоставена съдебна практика. Твърди също така, че съдът неправилно е приел, че договорът е недействителен поради противоречие с изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, поради което и изводът на съда, че потребителят дължи връщане единствено на чистата стойност на кредита е неправилен. Поради това и като счита, че сключеният между страните договор за потребителски кредит и съдържащата се в него клауза относно договорното възнаграждение са действителни, въззивникът моли атакуваното решение да бъде отменено в обжалваната част и вместо него да бъде постановено ново решение, с което да бъде прието за установено, че ответницата К. С. А. дължи на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД главница в размер на 732,42 лв. и договорно възнаграждение в размер на 241,31 лв., дължими на основание договор за потребителски кредит № 30042393172, както и законната лихва, считано от входиране на заявлението до окончателното изплащане на вземането. В съдебно заседание не се явява

процесуален представител на въззивното дружество, но с писмена молба е заявено поддържане на жалбата. Не са ангажирани нови доказателства.

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок, от лице, имащо право на жалба и отговаря на изискванията на чл. 259 и сл. от ГПК, поради което същата е допустима.

Въззиваемата К. С. А. не е подала отговор на въззивната жалба, не е представила доказателства, не е направила доказателствени искания. Същата не се явява лично в съдебно заседание и не изпраща процесуален представител, редовно призована.

След преценка на събраните по делото доказателства и като съобрази релевантните разпоредби на закона, съдът намира за установено от фактическа страна следното:

Производството пред РС-Царево е образувано по предявените от „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД против К. С. А. установителен иск по чл. 422 от ГПК - за приемане за установено, че ответницата дължи на ищеца суми, за които е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК, произтичащи от Договор за потребителски кредит № 30042393172/10.02.2020 г., а именно: 2078,14 лв. – главница, 241,31 лв. – договорно възнаграждение, 257,30 лв. – законна лихва, дължима за периода от датата на предсрочна изискуемост - 05.10.2021 г. до 27.02.2023 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК до изплащане на вземането, както и осъдителен иск за заплащане на сумите, за което е отказано издаване на заповед за изпълнение, а именно 395,89 лв. – възнаграждение за закупена услуга „Фаст“ и 1 108,39 лв. - възнаграждение за закупена услуга „Флекси“, ведно със законната лихва от подаване на заявлението до изплащане на вземането. Претендира се и заплащане на направените от ищеца разноски по делото. Ангажирани са доказателства.

Ответницата К. А. не е подала отговор на исковата молба, не е изразила становище по предявените искове, не е ангажирала доказателства.

С обжалваното решение РС-Царево е отхвърлил всички искове, като в мотивите си е приел, че сключеният между страните договор за потребителски кредит е нищожен на осн. чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, поради нищожност на клаузата за възнаградителната лихва, съответно липсата на възнаграждение за кредитора, което обезсмисля целта на договора и влече нищожност на цялото правоотношение. Съдът също така е приел, че клаузите на договора, уговарящи дължими от кредитополучателя възнаграждения за закупени допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“ са нищожни като противоречащи на императивните норми на чл. 10, ал. 2, предл. 2 и чл. 10а, ал. 3 и ал. 4 от ЗПК и на осн. чл. 21, ал. 1 от ЗПК те не поражда права и задължения за страните по договора. На следващо място районният съд е приел, че договорът за кредит е недействителен на осн. чл. 22, вр. чл. 11, т. 10 от ЗПК, тъй като в него са посочени само стойностите на лихвения процент и на ГПР по заема, без да е посочено кои компоненти са включени при формирането на ГПР и не става ясно дали в него са включени и възнагражденията за допълнителните услуги. Поради това съдът е счел, че на осн. чл. 23 от ЗПК длъжникът следва да върне само чистата стойност на кредита, която в случая е 3 000 лв., но не дължи претендираните възнаградителна лихва, законна лихва и възнаграждения за допълнителни услуги и тъй като по делото не се спори, че ответницата е платила на ищеца сума в общ размер на 4 448,80 лв., то главницата е погасена в пълен размер. С оглед на горното районният съд е отхвърлил всички искове като неоснователни.

При извършване на служебна проверка на осн. чл. 269 от ГПК Бургаският окръжен съд установи, че решението е валидно и допустимо.

След извършване на самостоятелна преценка на представените по делото доказателства, доводите на страните и оплакванията във въззивната жалба, по правилността на решението в обжалваната му част въззивният съдът намира следното:

По делото е представен Договор за потребителски кредит № 30042393172/10.02.2020

г., сключен между „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД (кредитор) и К. С. А. (клиент), при следните параметри, посочени в т. IV на договора: 1/ По кредита: сума на кредита - 3 000 лв., срок на кредита - 36 месеца, размер на вноската по кредита – 145,12 лв., ГПР – 49,05 %, годишен лихвен процент – 41,00 %, лихвен процент на ден – 0,11 %, дължима сума по кредита – 5 224,30 лв. и 2/ По поискана и закупена допълнителна услуга: при кандидатстването си за потребителски кредит клиентът е поискал да закупи допълнителна незадължителна услуга, посочена в т. V на договора, редът за ползването на която е подробно описан в общите условия на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, като възнаграждението за закупената допълнителна услуга „Фаст“ е 750 лв., а възнаграждението за закупената допълнителна услуга „Флекси“ е 2 100 лв., платими на месечни погасителни вноски в размер на 79,16 лв., дължими заедно с месечните погасителни вноски по кредита. При горните условия е посочено, че общото задължение по кредита и по закупената допълнителна услуга е в размер на 8 074,30 лв., с размер на погасителната вноска от 224,28 лв., дължима на 10-то число от месеца. Договорът за потребителски кредит е подписан от страните по него, като автентичността му не е оспорена по делото.

Представени са и общите условия на ищцовото дружество към договора за потребителски кредит, на погасителния план към договора и на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити – също двустранно подписани, като подписите на страните не са оспорени.

В договора за потребителски кредит (ДПК) е посочено, че с част от главницата ще бъде рефинансирано съществуващо задължение на клиента към „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД в размер на 417,11 лв. Останалата част от главницата по кредита, възлизаща на 2 582,89 лв., е била преведена по банкова сметка на ответницата, като същата не е оспорила този факт.

От погасителния план към ДПК е видно, че последната падежна дата е била на 10.02.2023 г., когато задълженията по него са станали изискуеми в пълен размер.

Ищецът е представил извлечение по сметка към процесния договор, в което са посочени извършените от ответницата плащания по него. Посочено е също така, че общата платена сума по договора към 10.05.2023 г. е в размер на 4 448,80 лв.

При така установената фактическа обстановка и с оглед обхвата на дължимата от въззивната инстанция проверка, въведен със заявените във въззивната жалба оплаквания, от правна страна съдът намира следното:

По отношение на клаузата от процесния договор, предвиждаща, че кредитополучателят дължи на кредитора възнаградителна лихва (т.нар. годишен лихвен процент по договора) в размер на 41,00 %, съдът намира, че същата не противоречи на добрите нрави и размерът на лихвата не е прекомерен, съответно тази клауза не е нищожна, както е приел първоинстанционният съд. В решението си ЦРС е цитирал съдебна практика, която към момента е изоставена. Съгласно актуалната съдебна практика, ако ГПР по кредита не надхвърля законоустановения в чл. 19, ал. 4 от ЗПК максимум, възлизащ на петкратния размер на определената от МС на РБ законна лихва по просрочени задължения, то клаузата за възнаградителна лихва не е нищожна, дори тя да надвишава трикратния размер на законната лихва. При действието на ЗПК законодателят е защитил правата на кредитополучателя чрез определяне на максимален размер на годишния процент на разходите, като на страните по договора за потребителски кредит е предоставена свобода на договарянето досежно размера на възнаградителната лихва, при условие, че годишният процент на разходите не надхвърля петкратния размер на законната лихва.

Предвид горното и тъй като в случая ГПР формално отговаря на изискването на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, то изводът на първоинстанционния съд за нищожност на клаузата за възнаградителна лихва в размер на 41 %, а от там и изводът му за нищожност на целия договор за потребителски кредит на осн. чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, са неправилни.

По отношение формирането на годишния лихвен процент и извода на ЦРС за недействителност на договора за потребителски кредит на осн. чл. 22, вр. чл. 11, т. 10 от ЗПК съдът намира следното:

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 на ЗПК в договора за потребителски кредит следва да са посочени годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, както и взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин, а съгласно чл. 22 от ЗПК когато тези изисквания не са спазени, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите (ГПР) по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В ал. 2 на същия член е посочено, че ГПР по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания, а съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута.

В настоящия случай в процесния договор е посочено, че ГПР по кредита е 49,05 %, а възнаградителната лихва е 41,00 %, като от съдържанието на договора и от общите условия към него не става ясно какви други разходи за потребителя, освен възнаградителната лихва, са включени при формирането на така посочената номинална стойност на ГПР. Не става ясно също така дали в ГПР са включени и посочените в договора възнаграждения за допълнителни услуги, които безспорно представляват разходи за потребителя – същите са включени в дължимите от него ежемесечни погасителни вноски (видно от погасителния план). Поради това съдът намира, че в случая не може да бъде извършена и преценка дали действителният размер на ГПР съответства на посочения в договора.

Предвид горното въззивният съд намира, че процесният договор за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, поради което и на осн. чл. 22 от ЗПК същият е недействителен. Поради това и на осн. чл. 23 от ЗПК потребителят К. А. е следвало да върне само чистата стойност на кредита, т.е. предоставената ѝ главница от 3 000 лв., както правилно е приел и районният съд, но не и лихвата и други разходи по кредита.

В случая въззивникът претендира установяване дължимостта на главница в размер на 732,42 лв. и на възнаградителна лихва в размер на 241,31 лв., като въззивният съд намира, че въззиваемата не му дължи тези суми - възнаградителната лихва не се дължи на осн. чл. 23 от ЗПК с оглед установената недействителност на договора за потребителски кредит, а претендираната част от главницата не е дължима, тъй като общо платените по договора суми в размер на 4 448,80 лв. следва да бъдат отнесени за погасяване на задължението за главницата от 3 000 лв., предвид недължимостта на други суми по договора за кредит, като по този начин към момента главницата се явява погасена в пълен размер.

Предвид гореизложеното и тъй като изводите на въззивната инстанция съвпадат с

тези на районния съд, БОС намира, че въззивната жалба е неоснователна, а решението на ЦРС следва да бъде потвърдено в обжалваната му част като правилно и законосъобразно.

С оглед неоснователността на въззивната жалба, на въззивника не се следват разноски.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 100/13.12.2023 г., постановено по гр.д. № 188/2023 г. по описа на Районен съд – Царево, в частта, с която е отхвърлен предявеният от „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, срещу К. С. А., ЕГН *****, от ***, иск за приемане за установено, че ответницата дължи на ищеца главница в размер на 732,42 лв. и договорно възнаграждение за периода 10.07.2021 г. – 05.10.2021 г. в размер на 241,31 лв. на основание Договор за потребителски кредит № 30042393172 от 10.02.2020 г., които вземания са част от предмета на Заповед № 47/01.03.2023 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, издадена по ч.гр.д. № 77/2023 г. по описа на РС-Царево.

В останалата му част Решение № 100/13.12.2023 г., постановено по гр.д. № 188/2023 г. по описа на Районен съд – Царево, не е обжалвано и е влязло в сила.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____